

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ

สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

Educational institution administration in Accordance with Good Governance Principles by Administrators of Formal Schools under the Private Education Office of Satun Province

ฮอฝาด สัมมะเนาะ¹, ศัจฉินันท์ แก้ววงศ์ศรี²

^{1,2}มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา, ประเทศไทย

Hofad Sammaneay¹, Sajanun Kheowvongsri²

^{1,2}Hatyai University, Songkhla, Thailand

✉: hofad.sam006@hu.ac.th

(Author Corresponding Email)

Received: 23 April 2025; Revised: 27 April 2025; Accepted: 05 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล 2) เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ประเภทโรงเรียนในระบบ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน และ 3) รวบรวมข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.960 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.49) 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ประเภทของโรงเรียนในระบบ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในระบบ ประเภทต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม พบว่า (1) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ

ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของโรงเรียน (2) ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ (3) ควรส่งเสริมให้ทุกคนรู้หน้าที่และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

คำสำคัญ: ธรรมภิบาล, การบริหารตามหลักธรรมภิบาล, โรงเรียนในระบบ

Abstract

This research aimed to explore (1) the level of school administrators' practices based on good governance principles in formal schools under the Private Education Office of Satun Province, (2) the differences in governance practices classified by type of school, years of experience, and school size, and (3) suggestions for improving governance practices. The research employed a questionnaire with a reliability coefficient of 0.960. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The findings revealed that overall and across all dimensions, governance practices were at a high level (Mean = 4.31, S.D. = 0.49). Significant differences were found based on school type ($p < .001$), while no overall differences were observed based on experience or school size. However, differences based on years of experience were significant in the dimensions of participation and accountability ($p < .05$). No significant differences were found based on school size. The study recommends that school administrators act as role models in complying with school rules and regulations, carefully plan budget expenditures, and encourage all personnel to understand and responsibly perform their duties.

Keyword: Good Governance, Governance-Based Administration, Formal Schools

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป ไปยังสถานศึกษาเพื่อให้มีความคล่องตัวเป็นอิสระ สามารถบริหารจัดการศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการจัดการ (School Based Management) ซึ่งนักการศึกษาบางท่านเชื่อว่า การกำหนดให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคล จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มีความเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เองรัฐบาลจึงได้กำหนดในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ว่าให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาดังกล่าวจึงจัดเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนมีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้เป็นกาลเฉพาะ จากการศึกษาที่สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 นั้น ทำให้ผู้บริหารแต่ละแห่งมีอำนาจในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ เมื่อผู้บริหารมีอำนาจตามกฎหมายกำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่สถานศึกษาต้องมีการนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการดำเนินงานโรงเรียน อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่ามาครองไว้ในการบริหารงาน ทั้งนี้ก็เพราะว่าสถานศึกษานั้นต้องมีการดำเนินงานด้วยความ

โปร่งใสและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นผู้มีการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการนำหลักการจัดการบ้านเมืองที่ดีมายึดในการทำงานทุกด้านอยู่เสมอเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549, น.1)

จากการลงพื้นที่ศึกษาในจังหวัดสตูล พร้อมทั้งรับฟังปัญหาอุปสรรค การบริหารจัดการเงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดสตูล ตามโครงการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในพื้นที่ พบว่า บริหารจัดการเงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จังหวัดสตูล ยังมีหลายโรงเรียนที่ดำเนินการไม่ถูกต้องตามระเบียบการจ่ายเงินอุดหนุน ส่งผลต่อหลักธรรมาภิบาลด้านนิติธรรม และด้านความโปร่งใสของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล รวมไปถึงปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรที่ สำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัดสตูล ได้รับการร้องเรียนอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลด้านคุณธรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสตูล (สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล, 2567) ประกอบกับสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล เป็นองค์กรที่มีวิสัยทัศน์เน้นการบริหารจัดการด้วยระบบดิจิทัล ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ได้ตระหนักถึงความสำคัญโดยถือว่าผู้บริหารถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญของสถานศึกษาหากผู้บริหารที่มีความรู้แต่ไม่ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารก็ย่อมไม่อาจนำองค์กรสู่จุดมุ่งหมาย แต่หากผู้บริหารมีทั้งความรู้และธรรมาภิบาลก็ย่อมจะนำองค์กรฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่จุดมุ่งหมายได้สำเร็จ ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่จะต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานอันจะเป็นพื้นฐานสร้างความเป็นธรรมในสังคม ทำให้เกิดการพัฒนา แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ช่วยให้องค์กรสังคมมีความเข้มแข็งในทุกด้าน ลดปัญหาการทุจริตช่วยให้ระบบบริหารของรัฐมีความน่าเชื่อถือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล, 2567)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในระบบ ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูลว่าผู้บริหารมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับใด โดยผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตาม ประเภทโรงเรียนในระบบ ประสพการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ปีการศึกษา 2567 มีโรงเรียนทั้งหมดจำนวน 40 โรงเรียน มีผู้บริหารทั้งหมด 40 คน ครูผู้สอนจำนวน 966 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,006 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morga. 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 274 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา และกำหนดให้ข้อมูลแต่ละระดับโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) ของครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในระบบ สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตข้อคำถาม

3. ร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในเรื่องหลักธรรมาภิบาล ผู้เชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วนำผลมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.67-1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงมาแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กลับกลุ่มครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.960

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวม

ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว จากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้แก่ครูในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล

2. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ถึงผู้บริหารโรงเรียนในระบบสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล เพื่อแนะนำตัวและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามโดยใช้ Google form ให้กับครูผู้สอนในโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านทางระบบ My Office ของโรงเรียน

4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามผ่านลิงค์ของ Google form ไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

4. ผลการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

ผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{x} = 4.32$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.31$) รายละเอียดดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวมและรายด้าน

(n= 274)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนในระบบ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. หลักนิติธรรม	4.32	0.49	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.27	0.48	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.31	0.50	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.31	0.49	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	4.29	0.49	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4.34	0.50	มาก
รวม	4.31	0.49	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล ดังรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2- 4

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ประเภทของโรงเรียนในระบบ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=274)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F	Sig.
1. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.91	1.46	15.60***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	25.31	0.93		
	รวม	273	28.23			
2. หลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.52	1.76	17.45***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	27.33	0.10		
	รวม	273	30.84			
3. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	2	2.04	1.02	9.13***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	30.33	0.11		
	รวม	273	32.37			
4. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.97	0.99	8.41***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	31.78	0.12		
	รวม	273	33.75			
5. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.63	1.81	16.14***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	30.51	0.11		
	รวม	273	34.15			
6. หลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2	3.37	1.69	14.08***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	32.44	0.12		
	รวม	273	35.82			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.91	1.46	13.47***	.000
	ภายในกลุ่ม	271	29.62	0.25		
	รวม	273	32.53			

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ประสพการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=274)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารโรงเรียนในระบบ	ประสพการณ์การทำงาน				t	Sig.
	ต่ำกว่า 10 ปี n=84		ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้น ไป n=190			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. หลักนิติธรรม	4.41	0.36	4.28	0.30	3.18	0.38
2. หลักคุณธรรม	4.33	0.39	4.24	0.31	2.02	0.07
3. หลักความโปร่งใส	4.42	0.39	4.26	0.31	3.63	0.08
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.45	0.41	4.25	0.31	4.34*	0.02
5. หลักความรับผิดชอบ	4.39	0.40	4.24	0.32	3.29*	0.05
6. หลักความคุ้มค่า	4.45	0.40	4.29	0.34	3.52	0.38
รวม	4.41	0.39	4.26	0.31	3.33	0.16

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน

(n=274)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ	ขนาดของสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก n=70		ขนาดกลาง n=94		ขนาดใหญ่ n=110	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. หลักนิติธรรม	4.35	0.29	4.35	0.32	4.28	0.34
2. หลักคุณธรรม	4.26	0.29	4.33	0.34	4.22	0.35
3. หลักความโปร่งใส	4.32	0.30	4.35	0.34	4.26	0.37
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.29	0.30	4.31	0.34	4.32	0.39

5. หลักความรับผิดชอบ	4.33	0.30	4.29	0.35	4.26	0.38
6. หลักความคุ้มค่า	4.37	0.28	4.36	0.36	4.29	0.41
รวม	4.32	0.30	4.33	0.34	4.27	0.37

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

3.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดี ในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของโรงเรียน รองลงมาคือ ควรใช้กฎระเบียบข้อบังคับด้วยความ เป็นธรรมกับทุกคน ทุกฝ่าย และ กฎระเบียบต่างๆที่กำหนดควรเป็นที่ยอมรับของทุกคน

3.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ควรเป็นกลางในการตัดสิน ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน รองลงมาคือ ควรยึดมั่นในความถูกต้องดีงามบนพื้นฐานของศีลธรรมและ ควรมีความซื่อสัตย์ สุจริต

3.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ควรให้ทุกคนได้รับรู้ข้อมูล การบริหารอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ ควรแจ้งเมื่อมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับบุคลากร และการบริหารด้าน งบประมาณควรตรวจสอบและอธิบายได้

3.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมี ส่วนในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน รองลงมาคือ ควรให้ทุกคนได้ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาหรือวางแผนการ ปฏิบัติงาน และ ควรส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ควรส่งเสริมให้ทุกคนรู้ หน้าที่ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง รองลงมาคือ ควรรับผิดชอบเมื่อเกิดความผิดพลาดในหน้าที่ ตนเองและใส่ใจในการแก้ปัญหา และควรรับผิดชอบในการแก้ปัญหาของโรงเรียนที่เป็นส่วนรวม

3.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสามลำดับแรก ได้แก่ ควรมีการวางแผนการใช้จ่าย งบประมาณอย่างรอบคอบ รองลงมาคือ ควรบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ ควรมีการควบคุม กำกับ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอ

5. อภิปรายผล

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชนจังหวัดสตูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมให้ครู ประพฤติและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยเปิด โอกาสให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อข้อบังคับที่จะมีผลบังคับใช้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการ บริหารที่ยึดหลักการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การปฏิบัติต่อบุคลากรด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งความโปร่งใสในการบริหารงานที่เปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ตรวจสอบขั้นตอน และกระบวนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภูมิชัย วงศ์เจริญ (2564) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่เมาะ จังหวัด

เชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติงานโดยไม่มีการแบ่งแยก นอกจากนั้นมีการใช้อำนาจทางกฎหมายในการบริหารจัดการด้วยความเป็นธรรม บริหารจัดการโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อครูผู้ปกครองและนักเรียน โดยคำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของครู ผู้ปกครองและนักเรียน ส่วนรายด้านผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา มีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบกฎ ข้อบังคับของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย มีการตักเตือนหรือลงโทษอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ ปาฐกถา เทพารักษ์ (2550) ได้กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ถือเป็นกฎ กติกาในสังคมที่ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องดังนั้น การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของสมาชิกระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดีมีความเป็นธรรมและมีความชัดเจนมีระบบลงโทษที่เหมาะสม รวมทั้งมีการบังคับใช้ที่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน จะช่วยคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิดโดยการใช้อำนาจรัฐ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญครอง กุลดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทางการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า สภาพการปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลโดยใช้การมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงจากระดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความคุ้มค่า 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม

1.2 ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหาร เสียสละและอุทิศตนเพื่อโรงเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและนักเรียนปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณพร พรหมศุภมิตร (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ยึดมั่น ถิ่นมั่นในคุณธรรมความดีงาม ความถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรม มีความซื่อสัตย์จริงใจ และยึดมั่นในความสุจริต บริหารงานสถานศึกษาด้วยความอดทน มีเมตตากรุณา และเสียสละประโยชน์ต่อส่วนรวม สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับบุคลากรให้ความช่วยเหลือในโอกาสอันควร และรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบุคลากร

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร ปฏิบัติตน เป็นผู้ที่น่าเคารพและเชื่อถือได้ พร้อมทั้งแสดงความโปร่งใสในการบริหารจัดการในทุกมิติ ทั้งนี้ ผู้บริหาร ยอมรับผลการประเมินตนเองอย่างตรงไปตรงมา และเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงชุมชน สามารถ เข้ามาตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนได้อย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิรา ชุม หิรัญ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพ องค์กรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า การบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารมีความโปร่งใสในการบริหารงาน และสามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินผลการบริหารงานโดยเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง เป็นปัจจุบัน พร้อมเปิดเผยแก่คนทั่วไป

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร เปิดโอกาส ให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ร่วมเสนอปัญหาหรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้เครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนเข้า มามีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรวีภา จำนงค์การ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 พบว่า การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้าน หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรใน สถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ทั้งในด้านงบประมาณของสถานศึกษา การวางแผนการพัฒนา อาคารสถานที่ให้เหมาะต่อการเรียนรู้

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร แสดงออกถึงการบริหารงานที่ยึดมั่นในหลักความรับผิดชอบต่ออย่างชัดเจน โดยมีความตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ของตนเอง รวมถึงเคารพสิทธิหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อ การตัดสินใจที่มีผลต่อทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณิภา ไชยศรี (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็น เพราะ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้ความสำคัญกับ การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือบริหารจัดการอย่างเหมาะสม มีการแต่งตั้ง คำสั่งมอบหมายงานและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ทุกคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียน

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร มีการวางแผน ส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศห้องเรียนอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ จัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน มีการใช้เทคโนโลยี เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวรรณ มีภูมิ (2565) ได้ ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่าด้านหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการบริหารงานด้าน งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานทั่วไป โดยการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าและ เกิดประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

2.1 ประเภทของโรงเรียนในระบบ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในระบบ ประเภทต่างกัน มีการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็น ตามสมมติฐาน ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า บริบทของโรงเรียนแต่ละประเภท ส่งผลต่อแนวทางและรูปแบบ การบริหารจัดการอย่างชัดเจน โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียน รูปแบบการบริหาร โครงสร้างการกำกับดูแล และภารกิจเฉพาะด้านของแต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียนสามัญซึ่ง มีจุดเน้นด้านวิชาการทั่วไป ขณะที่โรงเรียนสามัญควบคู่ศาสนา มีการผสมผสานแนวคิดทางศาสนาเข้ากับการ บริหาร ส่วนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งเน้นการดูแลช่วยเหลือ มีแนวโน้มการบริหารก็จะให้ความสำคัญ กับ ความมีคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารของ Fiedler (Fred Fiedler, 1967) ที่กล่าวว่า ทฤษฎี บริหารการศึกษาตามบริบท (Contingency Theory) คือ “ไม่มีรูปแบบการบริหารแบบใดที่เหมาะสมสำหรับ ทุกสถานการณ์ แต่ผู้บริหารต้องเลือกใช้แนวทางที่สอดคล้องกับบริบทขององค์กรนั้น ๆ” โดยบริบทอาจ หมายถึง วัตถุประสงค์ขององค์กร โครงสร้างการกำกับดูแล ลักษณะนักเรียน ชุมชน และปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงาน ยังสอดคล้องกับ ทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงสถานการณ์ (Situational Leadership Theory) ของ Hersey (Hersey & Blanchard, 1982) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องสามารถปรับ รูปแบบภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของผู้ตาม และลักษณะของสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 ประสพการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารที่มีประสพการณ์การทำงานต่างกัน มีการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐาน เนื่องจาก แม้ว่าจะระดับประสพการณ์ของผู้บริหารจะมีความหลากหลาย แต่การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารสถานศึกษานั้น อาจเป็นแนวปฏิบัติที่ได้รับการส่งเสริมและยึดถืออย่างกว้างขวางในทุกระดับของ ผู้บริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม และ ด้านความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูง มักจะมีความเชี่ยวชาญในการบริหารองค์กรด้วยวิธีที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีทักษะในการจูงใจ สื่อสาร และบริหารบุคลากร ทำให้สามารถเปิดพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้ามผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยกว่า อาจยังอยู่ในกระบวนการเรียนรู้และปรับตัวต่อบริบทการบริหาร อาจยังไม่สามารถจัดระบบการมีส่วนร่วมหรือกำหนดแนวทางความรับผิดชอบในองค์กรได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลฮอนี ละเต๊ะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสมาคม ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการบริหารสมาคมตระหนักถึงบทบาทหน้าที่เน้นการผลักดันนโยบายหรือการกระจายอำนาจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล การทำงานเป็นทีม มองเห็นความสามารถในการทำงานของคนรุ่นใหม่ที่มีการพัฒนามากขึ้น มีการประสานงานเชื่อมโยงกันหรือสืบทอดตำแหน่งระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่า

2.3 ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจาก ผู้บริหาร มองว่า ประสิทธิภาพโรงเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน เพราะในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลนั้นไม่ว่าจะในโรงเรียนหรือองค์กรต่าง ๆ จะต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการมีการตั้งกฎ ระเบียบเพื่อเป็นกรอบในการทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุติพร คงสุวรรณ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาสี่เมืองสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 พบว่า ครูที่สอนในสถานศึกษาที่ขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาสี่เมืองสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่มีบุคลากรที่มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสม ทำให้การบริหารเกิดความคล่องตัวสายการบังคับบัญชามีเอกภาพ มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ มีการแบ่งงานแบ่งฝ่ายอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ทำให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะ พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของโรงเรียน รองลงมาคือ ควรมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างรอบคอบ และสุดท้ายคือ ควรส่งเสริมให้ทุกคนรู้หน้าที่ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง เนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการแสดงออกของผู้บริหารในฐานะ ผู้นำทางพฤติกรรม หรือผู้นำที่เป็นแบบอย่าง ที่ส่งผลโดยตรงต่อบรรยากาศในองค์กรและความเชื่อมั่นของผู้ร่วมงาน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและบริบทการดำเนินงาน การที่ผู้บริหารแสดงความเคารพต่อกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ย่อมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีวินัย โปร่งใส และน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสวเดช ขวัญแก้ว (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ควรปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ มีข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเป็นธรรม ในการบริหารงาน ต้องยึดถือคุณธรรมเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม มีการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

6. สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล อยู่ในระดับดีมาก และแตกต่างกันตามประเภทของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่ประสพการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญโดยรวม

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านหลักคุณธรรม ที่มีระดับต่ำสุด เพื่อให้โรงเรียนมีการนำผลการดำเนินงานไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขต่อไปอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ผู้บริหารวางตนอย่างเป็นกลางในการตัดสินปัญหาต่างๆและส่งเสริมให้บุคลากรอดทน เสียสละ และมีน้ำใจในการปฏิบัติหน้าที่
2. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายในการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในการส่งเสริมให้สถานศึกษามีประสิทธิผลที่ดีและนำมาพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการพัฒนาผู้บริหารให้เข้าใจบริบทเฉพาะของแต่ละประเภทโรงเรียน เช่น โรงเรียนสามัญศึกษา โรงเรียนอิสลามควบคู่สามัญ และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โดยเน้นการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ภารกิจ และชุมชนแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการพัฒนาโรงเรียน ด้วยการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) จากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกลุ่มผู้รู้แจ้งชัด (Known Group) รวมทั้งการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้สามารถแก้ไข ปรับปรุงการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลให้สอดคล้องตามบริบทพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล
3. การวิจัยเปรียบเทียบแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในระบบกับโรงเรียนนอกระบบ เช่น โรงเรียนทางเลือก โรงเรียนประจำศาสนา หรือโรงเรียนเอกชนนานาชาติ เพื่อศึกษาความแตกต่างทางแนวคิดและแนวปฏิบัติในการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: องค์การขนส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ร.พ.ส.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน”*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- จันทร์วิภา จำนงค์การ. (2564). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- จิรวรรณ มีภูมิ. (2565). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2* (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- จตุพร คงสุวรรณ. (2564). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายสถานศึกษาสี่เมืองสัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2* (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- บุญครอง กุลดี. (2563). *การปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทางการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- ปาริชาติ เทพอารักษ์. (2550). *สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลรากฐานสังคมอยู่เย็นเป็นสุข. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 44(1), 48-55.*
- พรรณีภา ไชยศรี. (2563). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.

- มณชิรา ชุมหิรัญ. (2565). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด). ThaiLIS.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- วรรณพร พรรณศุภมิตร. (2564). การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์). ThaiLIS.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. ค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567, จาก https://opes.go.th/?page_id=1125
- สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสตูล. (2567). โครงการแก้ไขปัญหาการทุจริตในพื้นที่. ค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567, จาก <https://www.nacc.go.th/satun/categorydetail/2019112321215121/20220617094320>
- สุภูมิชัย วงศ์เจริญ. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา). ThaiLIS.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- อับดุลฮอนี ละเต๊ะ. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสมาคม ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่). ThaiLIS.
https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- อัสวเดช ขวัญแก้ว. (2566). การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่). ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php.
- Fiedler, F. E. (1967). *A theory of leadership effectiveness*. New York: McGraw-Hill.
- Hersey, P., & Blanchard, K. H. (1982). *Management of organizational behavior: Utilizing human resources* (4th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.